

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ANALYSIS OF ACTIVITY OF TELECOMMUNICATION ENTERPRISES IN UKRAINE

У статті розкрито основні напрями діяльності компаній ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ-Україна», ТОВ «Lifecel» та ПАТ «Укртелеком». Визначено їх місце на ринку телекомунікаційних послуг України. Здійснено оцінювання окремих якісних та кількісних показників діяльності компаній ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ-Україна», ТОВ «Lifecel» та ПАТ «Укртелеком». Запропоновано напрями розвитку телекомунікаційних підприємств. Основними підприємствами, які працюють на ринку телекомунікаційних послуг України, є ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ-Україна», ТОВ «Lifecel» та ПАТ «Укртелеком». ПрАТ «Київстар» та ПАТ «Укртелеком» є найбільшими постачальниками телекомунікаційних послуг в Україні. Друге місце посідає ПрАТ «ВФ-Україна». Мережа ПрАТ «ВФ-Україна» охоплює більше 98% території України, на якій проживають 99% населення. ТОВ «Lifecel» є третім потужним підприємством, що надає телекомунікаційні послуги в Україні. Однією з його переваг є низька ціна на розважальні інтернет послуги.

Ключові слова: телекомунікаційні підприємства, телекомунікаційні послуги, абоненти, ПрАТ «ВФ-Україна», ПрАТ «Київстар», ТОВ «Lifecel», ПАТ «Укртелеком».

В статье раскрыты основные направления деятельности АО «Киевстар», АО

«ВФ-Украина», ООО «Lifecel» и АО «Укртелеком». Определено их место на рынке телекоммуникационных услуг Украины. Осуществлено оценивание отдельных качественных и количественных показателей деятельности АО «Киевстар», АО «ВФ-Украина», ООО «Lifecel» и АО «Укртелеком». Предложены направления развития телекоммуникационных предприятий. Основными предприятиями, работающими на рынке телекоммуникационных услуг Украины, являются АО «Киевстар», АО «ВФ-Украина», ООО «Lifecel» и АО «Укртелеком». АО «Киевстар» и АО «Укртелеком» являются крупнейшими поставщиками телекоммуникационных услуг в Украине. Второе место занимает АО «ВФ-Украина». Сеть АО «ВФ-Украина» охватывает более 98% территории Украины, на которой проживают 99% населения. ООО «Lifecel» является третьим мощным предприятием, оказывающими телекоммуникационные услуги в Украине. Одним из его преимуществ является низкая цена на развлекательные интернет-услуги.

Ключевые слова: телекоммуникационные предприятия, телекоммуникационные услуги, абоненты, АО «ВФ-Украина», АО «Киевстар», ООО «Lifecel», АО «Укртелеком».

УДК 331.105:658.3

Ващенко О.П.

аспірант

Державний університет телекомунікацій

Vaschenok Oleg

State University of Telecommunications

The main directions of activity of "Kyivstar", "Vodafone-Ukraine", "Lifecel" and "Ukrtelecom" are revealed in the article. Their place on the telecommunication market of Ukraine is determined. The assessment of certain qualitative and quantitative indicators of activity of "Kyivstar", "Vodafone-Ukraine", "Lifecel" and "Ukrtelecom" was performed. Directions of development of telecommunication companies are suggested. The main enterprises operating on the telecommunication market of Ukraine are "Kyivstar", "Vodafone-Ukraine", "Lifecel" and "Ukrtelecom". "Kyivstar" is the largest enterprise of telecommunication services in Ukraine. "Kyivstar" is the largest telecom operator in Ukraine which provides communication and data transmission services on the basis of a wide range of mobile and fixed technologies, including 4G. Subscribers of the company are more than 25 million clients of mobile communication and about 810 thousand. Fixed broadband Internet clients. The second place has "Vodafone-Ukraine". The network of "Vodafone-Ukraine" covers more than 98% of the territory of Ukraine, which lives 99% of the population. "Vodafone-Ukraine" actively develops navigation and telematics services (for the transfer of information), M2M-solutions, which are widely used in various sectors of the economy, mastering new areas of business, offering electronic document management and cloud-based solutions "Lifecel" is the third powerful enterprise providing telecommunication services in Ukraine. One of its advantages is the low price for entertaining internet services. "Lifecel" was the first to provide a number of services that have become familiar for every subscriber. Among them are Meloring, voice SMS, micro-SIM card and many others. Today, the operator continues this strategy, remaining as an innovator in different directions of its activity. "Ukrtelecom" has launched the most powerful national trunk network of data transmission on the technological basis of DWDM, which enables the provision of modern telecommunication services for various categories of subscribers in all settlements of Ukraine.

Key words: telecommunication companies, telecommunication services, subscribers, "Vodafone-Ukraine", "Kyivstar", "Lifecel", "Ukrtelecom".

Постановка проблеми. У сучасних умовах діяльності кожне підприємство прагне зайняти конкурентну позицію на ринку. Особливо актуальним це питання постає для телекомунікаційних

підприємств, оскільки ця галузь постійно розвивається і не може залишатися на досягнутому рівні. До того ж конкуренція в цій галузі є дуже високою. Задля цього доцільно здійснювати оцінювання

своїх можливостей для подальшого розвитку та завоювання більшої ринкової частки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питаннями аналізу діяльності телекомунікаційних підприємств займається досить значна кількість як науковців, так і практиків в Україні та за її межами. Серед них можна назвати Е. Голубицьку, О. Степаненко, С. Таракановського, М. Постолатій, К. Абаєва, І. Балабанова, С. Усика, Л. Лазоренко, О. Старинця, І. Ольхову.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз діяльності телекомунікаційних підприємств України та розроблення основних напрямів їх розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Ринок телекомунікацій є одним з найбільш перспективних та динамічних напрямів галузі зв'язку як у світі загалом, так і в Україні зокрема. Нині система телекомунікацій в Україні перебуває на шляху прискореного розвитку та орієнтована на інтеграцію української системи зв'язку у світову. Однією з галузей зв'язку, яка посідає сьогодні перше місце, є мобільний зв'язок. Мобільний зв'язок сьогодні є однією з найбільш могутніх рушійних сил в індустрії телекомунікацій. Прибутки від мобільного зв'язку значно перевищують прибутки від зв'язку в стаціонарних телефонних мережах [1, с. 66].

Завдяки тому, що вартість розгортання та обслуговування телекомунікаційних мереж рухомого (мобільного) телефонного зв'язку менша порівняно з фіксованим зв'язком, послуги рухомого (мобільного) зв'язку для споживачів стали більш доступними. Сьогодні кількість мобільних телефонних терміналів в Україні перевищує кількість стаціонарних телефонів у 2,5 рази, при цьому стрімкими темпами зростає кількість телефонів, які працюють під управлінням операційних систем (смартфонів) [2, с. 123].

Основними підприємствами, які працюють на ринку телекомунікаційних послуг України, є ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ-Україна», ТОВ «Lifecel» та ПАТ «Укртелеком».

ПрАТ «Київстар» – це найбільший оператор телекомунікацій України, який надає послуги зв'язку та передачі даних на основі широкого спектру мобільних і фіксованих технологій, зокрема 4G. Абонентами підприємства є понад 25 млн. клієнтів мобільного зв'язку та близько 810 тис. клієнтів фіксованого ширококутвого Інтернету.

ПрАТ «Київстар» входить до складу «Vimpel Com Ltd.», що є одним з найбільших у світі інтегрованих телекомунікаційних підприємств, головний офіс якого розташований у Нідерландах. Холдингове підприємство володіє телекомунікаційними активами в країнах СНД, Європи, Азії, Африки, а його акції перебувають у вільному обігу на нью-йоркській фондовій біржі NASDAQ.

ПрАТ «Київстар» – це одне з небагатьох підприємств у складі «Vimpel Com Ltd.», що надає послуги

під власним, суто українським брендом. Воно досягло значних успіхів завдяки інвестиціям у розвиток мобільної мережі, яка охоплює всі великі та малі міста України, а також понад 28 тис. сільських населених пунктів, усі основні національні й регіональні траси, більшість морських та річкових узбережь. Підприємство надає роумінгові послуги у 195 країнах на п'яти континентах [3].

За роки роботи в Україні ПрАТ «Київстар» забезпечило понад 46 мільярдів гривень надходжень до держбюджету у вигляді податків та обов'язкових платежів і майже 32 мільярди гривень інвестицій у розвиток телеком-інфраструктури України. Воно щорічно реалізує суспільно значущі та благодійні програми, а також є одним з найкращих роботодавців України.

ПрАТ «Київстар» – це перше підприємство, що впровадило для українських абонентів мобільного зв'язку кращі телеком-послуги європейських ринків. Так, у 1998 році воно першим запропонувало абонентам послугу SMS, а у 2000 році першим почало надавати доступ до мережі Інтернет за технологією WAP. Згодом товариство першим масово впровадило «пакетні» тарифні плани без плати за хвилини та першим скасувало помегабайтну тарифікацію Інтернету в тарифних планах.

ПрАТ «Київстар» першим серед телеком-операторів України повністю модернізувало комутаційну мережу для підготовки до технологій швидкісної мобільної передачі даних. У його мережі встановлено новітнє обладнання MSC Server Blade Cluster, що є комутатором нового покоління, який підтримує технології від 2,5G до LTE. У 2015 році розпочато процес заміни обладнання базових станцій на таке, що підтримує новітні стандарти зв'язку 4G та LTE [3].

ПрАТ «ВФ-Україна» діє в галузі телекомунікацій, зокрема Інтернету. Діяльність поширюється на території всієї України. ПрАТ «ВФ-Україна» є другим за величиною оператором мобільного зв'язку в Україні після ПрАТ «Київстар». Мережа ПрАТ «ВФ-Україна» охоплює більше 98% території України, на якій проживають 99% населення.

У жовтні 2015 року ПрАТ «ВФ-Україна» оголосило про початок повного переходу на новий бренд «Vodafone», при цьому останній не володіє акціями ПрАТ «ВФ-Україна», отже, угода є партнерською. Спочатку два бренди будуть існувати паралельно, а повний перехід на «Vodafone» займе якийсь час. Поступово на бренд «Vodafone» переведені власні магазини ПрАТ «ВФ-Україна» й велика частина дилерських точок продажів [4].

Окрім стільникового зв'язку, ПрАТ «ВФ-Україна» надає послуги підключення до мережі Інтернет (2G: GSM; 3G: UMTS; CDMA). Вони є доступними завдяки таким стандартам, як GSM-EDGE, CDMA-EVDO REV.A та UMTS-HSPA+. Підприємство володіє ліцензіями на надання мобільного (стандарт

GSM-900/1800, CDMA-450), стаціонарного та міжнародного/міжміського зв'язку, а також надає послуги міжнародного роумінгу на п'яти континентах [5].

ПрАТ «ВФ-Україна» є бізнес-одиноцею в портфелі ПАТ «Мобильные ТелеСистемы», що є найбільшим оператором мобільного зв'язку у Східній та Центральній Європі. Консолідована абонентська база підприємства без урахування «МТС Білорусь» складає більше 100 мільйонів абонентів. ПрАТ «ВФ-Україна» та його дочірні підприємства надають послуги в стандарті GSM у Вірменії, Білорусі, Росії, Україні та Туркменістані; в стандарті UMTS – у Росії, Вірменії, Білорусі, Україні; в стандарті CDMA-450 – в Україні; в стандарті LTE – в Росії та Вірменії. Підприємство також надає послуги фіксованого зв'язку та кабельного телебачення в Росії та Україні [5].

ПрАТ «ВФ-Україна» надає високоякісні послуги голосового зв'язку, передачі даних та швидкісного доступу до мережі Інтернет, пропонує нові тарифні плани та інноваційні сервіси, що відповідають різноманітним потребам широкого кола приватних та корпоративних абонентів. Завдяки великій зоні покриття мережі та роумінговим угодам абоненти ПрАТ «ВФ-Україна» залишаються на зв'язку практично в усіх країнах світу, а інтернет-роумінг доступний в більш ніж 200 країнах.

ПрАТ «ВФ-Україна» активно розвиває навігаційні та телематичні сервіси (для передачі інформації), M2M-рішення, що знаходять широке застосування в різних галузях економіки, освоєно нові напрями бізнесу, пропонує послуги електронного документообігу та рішення на основі хмарних обчислень [4].

У січні 2016 року оператор «life:)» став ТОВ «Lifecell». Підприємство розпочало новий етап свого розвитку з масштабного ребрендингу. Новий бренд ТОВ «Lifecel» співзвучний з брендом підприємства «Turkcell», тобто великого міжнародного інвестора, якому належать 100% акцій українського оператора. Під новим брендом товариство продовжило свою діяльність на ринку як зрілий, досвідчений та мультисервісний оператор для всіх категорій абонентів [6].

Одним з історичних досягнень ТОВ «Lifecel» є розвиток ринку мобільного Інтернету в Україні. Оператор першим запровадив на українському ринку інноваційну технологію EDGE, відкривши для абонентів швидкісний мобільний Інтернет. Відтоді підприємство зайняло заслужену нішу оператора № 1 для смартфонів з найвищим проникненням пристроїв у мережі (52,3%). Сьогодні оператор розгортає мережу третього покоління на базі інноваційної технології 4G+ та надає послуги 4G+ мобільного Інтернету понад 28% абонентів, тому ТОВ «Lifecel», акумулюючи всі кращі розробки та досягнення, ставить перед собою мету стати першим українським дата-оператором [6].

Виходячи на ринок України, ТОВ «Lifecel» першим надав низку послуг, які сьогодні стали звичними для кожного абонента. Серед них слід назвати МелоРінг, голосове SMS, мікро-SIM-карту. Сьогодні оператор продовжує цю стратегію, залишаючись новатором у різних напрямках своєї діяльності. Однією з останніх інновацій ТОВ «Lifecel» став запуск месенджера ViP, що дає змогу телефонувати по Україні та за її межами за допомогою високошвидкісного 4G+ мобільного Інтернету [6].

Публічне акціонерне товариство «Укртелеком» є однією з найбільших українських компаній, що надає повний спектр телекомунікаційних послуг у всіх регіонах країни. Його найсильніші конкурентні позиції сформовані у таких сегментах ринку телекомунікаційних послуг, як надання доступу до мережі Інтернет (визнаний лідер) та надання послуг фіксованої телефонії (має провідні позиції).

ПАТ «Укртелеком» розгорнуло найпотужнішу національну магістральну мережу передачі даних на технологічній основі DWDM, яка уможлиблює надання сучасних телекомунікаційних послуг різноманітним категоріям абонентам в усіх населених пунктах України [7].

За даними публічної інформації це підприємство пропонує своїм клієнтам практично всі види сучасних телекомунікаційних послуг:

- послуги міжнародного, міжміського та місцевого телефонного зв'язку;
- послуги передачі даних і побудови віртуальних приватних мереж;
- різноманітні інтернет-послуги, зокрема послуга «Інтернет від Укртелеком», що забезпечує швидкісний доступ до мережі Інтернет для абонентів мережі фіксованого телефонного зв'язку;
- постійне IP-з'єднання за виділеною лінією; апаратний і віртуальний хостінг;
- послуги надання в користування виділених некомутованих каналів зв'язку;
- ISDN;
- послуги відеоконференц-зв'язку;
- послуги дротового мовлення;
- послуги мобільного зв'язку за технологією UMTS/WCDMA, які надає оператор «ТриМоб» [7].

ПАТ «Укртелеком» також є акціонером низки спільних підприємств та акціонерних товариств, які функціонують на українському телекомунікаційному ринку. Корпоративні права ПАТ «Укртелеком» такі:

- ТОВ «ТриМоб» (єдиний в Україні оператор з надання послуг мобільного зв'язку за стандартом UMTS/WCDMA; статутний фонд на 100% належить «Укртелекому»);
- дочірнє підприємство ТОВ «Укртел Глобал ГмбХ» (статутний фонд на 100% належить «Укртелекому»);

– ПрАТ «Елсаком Україна» (послуги мобільного супутникового зв'язку на базі «Глобалстар»; частка «Укртелекому» становить 34% акцій);

– ТОВ «Агрофірма Україна» (виробництво агропромислової продукції, торгівля; «Укртелеком» володіє 0,075% статутного фонду);

– ПАТ «Страхова компанія Мир» (надання страхових послуг; «Укртелекому» належить 0,03% статутного фонду);

– ТОВ ДОП «Лісова казка» (надання послуг щодо оздоровлення дітей; частка «Укртелекому» в статутному фонді складає 59,52%);

– ПАТ «Свемон-інвест» (частка статутного фонду, яка належить «Укртелекому», становить 1,12%) [7].

У жовтні 2013 року ПАТ «Укртелеком» увійшло до Групи СКМ [7].

Динаміка основних показників діяльності ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ-Україна», ТОВ «Lifecell» та ПАТ «Укртелеком» за 2016–2018 роки наведена в табл. 1, 2.

Як видно з показників табл. 1, ПрАТ «Київстар» протягом досліджуваного періоду впевнено збільшує свої фінансові показники та чисельність абонентів. ПрАТ «ВФ-Україна» за винятком чисельності абонентів має таку ж тенденцію.

Набагато гірша ситуація у ТОВ «Lifecell». Протягом 2016–2018 років спостерігається спадаючий тренд, до того ж підприємство у 2017 та 2018 роках стало збитковим.

ПАТ «Укртелеком» за своїми показниками діяльності приблизно утримує свої позиції протягом досліджуваного періоду. Лише у 2018 році спостерігається невеликий спад.

Динаміка зміни чисельності працівників досліджуваних підприємств за останні 4 роки наведена в табл. 3.

Як бачимо, чисельність працівників ПрАТ «Київстар» та ПрАТ «ВФ-Україна», зростає, тоді як чисельність працівників ТОВ «Lifecell» зменшується, що пояснюється розширенням можливостей попередніх двох підприємств. Чисельність працівників ПАТ «Укртелеком» стрімко зменшується, що пояснюється скороченням надання його послуг і переходом великої кількості абонентів на мобільний зв'язок.

Висновки з проведеного дослідження. Здійснивши аналіз діяльності телекомунікаційних підприємств, доходимо висновку, що їх розвиток забезпечується такими напрямками діяльності:

1) використання сучасних стандартів якості надання послуг;

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ-Україна» та ТОВ «Lifecell» за 2016–2018 роки

Показник	2016 рік			2017 рік			2018 рік		
	«Київстар»	«ВФ-Україна»	«Lifecell»	«Київстар»	«ВФ-Україна»	«Lifecell»	«Київстар»	«ВФ-Україна»	«Lifecell»
Кількість абонентів, млн. осіб	26,1	20,9	9,2	26,5	20,8	8,4	26,6	22,2	7,8
Дохід, млрд. грн.	14,96	11,14	117	16,5	11,9	0,31	18,7	12,7	0,21
Прибуток, млрд. грн.	3,03	1,385	0,93	9,2	2,2	-0,51	10,5	2,47	-0,78

Таблиця 2

Динаміка основних показників діяльності ПАТ «Укртелеком» за 2016–2018 роки

Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Кількість абонентів, млн. осіб	6,4	6,4	6,4
Дохід, млрд. грн.	6,3	6,1	5,9
Прибуток, млрд. грн.	0,6	0,9	0,5

Таблиця 3

Динаміка зміни чисельності працівників телекомунікаційних підприємств за 2015–2018 роки, осіб

Підприємство	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
ПрАТ «Київстар»	2 954	2 723	3 068	3 595
ПрАТ «ВФ-Україна»	2 851	3 209	3 308	3 396
ТОВ «Lifecell»	920	1 022	1 113	880
ПАТ «Укртелеком»	35 063	28 942	24 358	21 021

2) формування механізму управління розвитком персоналу у сфері телекомунікаційних послуг, який враховував би специфіку галузі;

3) постійний моніторинг тенденцій на ринку телекомунікаційних послуг в Україні та світі, а також їх урахування в діяльності підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Лазоренко Л. Соціально-економічний розвиток підприємств зв'язку: стан та перспективи : монографія. Київ : Талком, 2017. 279 с.
2. Ольховая І. Основні тенденції розвитку телекомунікаційних підприємств України. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 4 (26). С. 62–68.
3. Офіційний сайт ПрАТ «Київстар». URL: <http://www.kyivstar.ua/uk> (дата звернення: 05.06.2019).
4. Рухомий (мобільний) зв'язок. URL: <https://nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=149&language=uk> (дата звернення: 10.06.2019).
5. Офіційний сайт ПрАТ «ВФ-Україна». URL: <https://www.mts.ua> (дата звернення: 07.06.2019).
6. Офіційний сайт ТОВ «Lifecel». URL: http://www.lifecell.ua/uk/pro_lifecell/kompaniia-sogodni/lifecell-sogodni (дата звернення: 12.06.2019).
7. Офіційний сайт ПАТ «Укртелеком». URL: <http://www.ukrtelecom.ua/about/today> (дата звернення: 15.06.2019).

REFERENCES:

1. Lazorenko L. (2017) *Socialno-ekonomichni rozvytok pidpnyemstv zvyazku: stan ta perspektyvy* [Socio-economic development of enterprises of connection: state and perspectives]. Kyiv : Talkom (in Ukrainian).
2. Olkhovaya I. (2018) *Osnovni tendencii rozvytku telekomunikaciiynyh pidpnyemstv Ukrainy* [Main of trends of development of telecommunication companies of Ukraine]. *Economy. Management. Business*, pp. 62–68 (in Ukrainian).
3. Oficiynyi sait PrAT "Kyivstar" [Official side of "Kyivstar"]. Available at: <http://www.kyivstar.ua/uk> (in Ukrainian) (accessed: 05 June 2019).
4. Ruhomyi (mobilnyi) zvyazok [Moving (mobile) connection]. Available at: <https://nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=149&language=uk> (in Ukrainian) (accessed: 10 June 2019).
5. Oficiynyi sait PrAT "VF-Ukraine" [Official site of "Vodafone-Ukraine"]. Available at: <https://www.mts.ua> (in Ukrainian) (accessed: 07 June 2019).
6. Oficiynyi sait TOV "Lifecell" [Official site of "Lifecell"]. Available at: http://www.lifecell.ua/uk/pro_lifecell/kompaniia-sogodni/lifecell-sogodni (in Ukrainian) (accessed: 12 June 2019).
7. Oficiynyi sait PAT "Ukrtelekom" [Official site of "Ukrtelecom"]. Available at: <http://www.ukrtelecom.ua/about/today> (in Ukrainian) (accessed: 15 June 2019).